

УДК 378.147

Т.В. Тимошенко, викл.

Кіровоградський національний технічний університет

Комп'ютерні слова

В цій статті розглядається питання вивчення та вживання комп'ютерних слів студентами технічних вузів, розвиток комп'ютерного словника та порівняльна характеристика комп'ютерних метафор. **комп'ютер, кіберкультура, наукова мова, технічні поняття, метафори, технологія, аббревіатури, інтернет**

«A mouse potato» називають людину, яка практично живе перед комп'ютером.

«A technophobe»- це особа, яка нервується та боїться нових технологій. В будь-якому випадку, якщо студент вищого технічного вузу бажає оволодіти англійською мовою, йому необхідно ознайомитися з тими новими комп'ютерними словами, які, здається, раптово з'являються повсюди.

Чи важкі комп'ютерні слова? На щастя, більшість комп'ютерних слів легкі для вивчення. З одного боку, багато таких слів напевно вже мають спільні форми в нашій рідній мові. Наприклад, німецьке слово для **комп'ютера** є **computer**, в південно-американському іспанському є **computador**, та в японському ми знаходимо **konpyuta**. З іншого боку, багато комп'ютерних слів досить колоритні. Вони часто змушують нас посміхатися, коли ми вперше чуємо їх. Це такі слова, як **snail mail** (traditional post rather than Internet-based mail) чи **wysiwyg** (what-you-see-is-what-you-get).

Необхідно отримати відчуття комп'ютерних слів і це допоможе студентам зрозуміти світ, який створив ці слова- **кіберкультуру**, як її часто називають.

Комп'ютерна індустрія наповнена молодими людьми, які вважають себе відмінними від традиційних бізнесменів в костюмах. Це є світ, який виключає важку наукову мову на користь слів, які є простими, свіжими та грайливими. Окрім цього, це така культура, яка понад усе рекламує **userfriendliness** у всьому, включаючи мову. Це означає використання простих знайомих слів, щоб описати технічні поняття. Наприклад, зазвичай краще говорити на мишку **a mouse**, ніж **X-Y position indicator**- це початкова назва комп'ютерної мишки.

Однією з причин, чому комп'ютерні слова такі дружні в користуванні, є те, що багато з них є метафорами. Метафори проводять порівняння між двома предметами, особами чи речами. Наприклад, **mouse-мишка** порівнюється з приладом, подібним до маленької тваринки, тому що вони мають схожі форми.

Ми можемо знайти всі види метафор в комп'ютерній мові. Наприклад, комп'ютерне **menu-меню** пропонує нам перелік речей для вибору, так само, як і меню в ресторані. Комп'ютерний **virus-вірус** розповсюджується швидко і спричиняє шкоду так само, як віруси розповсюджують хвороби серед людей. Комп'ютерна **memory-пам'ять** зберігає інформацію так, як і людська пам'ять.

Порівняння нової технічної концепції із знайомою старою допомагає тим із нас, хто страждає від **technostress- техностресу**. В зв'язку з тим, що багато людей бояться користуватися комп'ютерами, метафори відіграють важливу роль в тому, щоб користувачі комп'ютерами почувалися комфортно з технологією. Наприклад, коли ми **cut and paste** комп'ютерну **data**, нам згадується робота з папером. Коли ми бачимо слова **desktop, file, folder, recycle bin-** навіть **wallpaper-**нам спадають на думку наші офіси. Комп'ютерні метафори цікаві тим, що багато із них зв'язані з центральними темами, на кшталт офісної теми, яку ми щойно згадували. Ось декілька звичайних відомих метафорічних тем:

- книги: **web page, bookmark, to browse the Web;**
- транспорт: **information highway, web traffic;**
- традиційна пошта: **mailbox, voicemail, address (as in email address);**
- малі тваринки: **bug, snail mail, mouse.**

Існує спеціальна метафора: **spam**. В той час, як багато метафор відносяться до тем, які ми щойно згадували, декілька інших є унікальними. Можливо, найбільш колоритною комп'ютерною метафорою є **spam**. **Spam-** це професійна, торгівельна, робоча назва американського сорту консервованого приготованого м'яса, широко використовуваного під час II світової війни, коли свіже м'ясо було важко дістати. Тому люди змушені були їсти багато такого м'яса і воно стало предметом багатьох жартів. В комп'ютерному світі, **spam** є еквівалентом інтернету **'junk mail'**. Він відноситься до повідомлень, які ми не замовляємо і не хочемо так як і рекламу. Деякі повідомлення можуть бути розісланими водночас тисячам людей. Цей процес називається **spamming** і людей, які використовують його, називаються **spammers**. Користувачі інтернету дуже не люблять цей процес і досить часто на адресу відправників надходить безліч злих електронних повідомлень, які відомі як **flames-полум'я**, ще одна комп'ютерна метафора.

Як формуються комп'ютерні слова? Комп'ютерні слова дуже легкі для вивчення та запам'ятовування, тому що багато з них використовують декілька видів словотворення, які повторюються знову і знову:

-ware відноситься до продуктів, використаних для керування та управління комп'ютером: **software, hardware, shareware, freeware;**

cyber- та **e-** означають 'відношення до інтернету': **cyberspace, cybercafé, email, e-commerce, e-cash;**

techno-означає 'відношення до комп'ютерів': **technobabble, technostress, technophobia.**

Більшість комп'ютерних слів короткі та прості, тому і не дивно, що для довгих слів часто використовують аббревіатуру. Багато аббревіатур стали настільки загальноновживаними та зрозумілими, що їх повні форми рідко зустрічаються взагалі.

Наприклад:

CD-ROM: compact disc read-only memory;

IT: information technology;

DVD: digital videodisc or digital versatile disc;

HTML: Hyper Text Markup Language.

Деякі аббревіатури є акронімами, або аббревіатурами, які вимовляються як одне слово:

LAN: local area network;

wysiwyg: what-you-see-is-what-you-get (pronounced wizeewig);

RAM: random access memory.

Інші комп'ютерні слова знайомо скорочені:

the **Net:** the Internet;

the **Web:** the World Wide Web.

Комп'ютерні слова часто складають враження 'розвиненої' мови новим шляхом. Це виражається через певну гру, навіть гумор. Іноді ця гра набирає форми **blends**, чи комбінації двох слів. Візьмемо, наприклад, слово **emoticon**, сформоване від поєднання *emotion* та *icon*. **Emoticons** (інша назва **smileys**) є комбінація таких символів, як :) , які люди використовують в своїх повідомленнях щоб виразити певні почуття. Інший приклад ігрового бленду є **netiquette** (*Internet* + *etiquette*), котрий означає правила поведінки в інтернеті. Нових користувачів комп'ютера називають **newbies**, в той час як людей, котрі бояться використання нових технологій називають **technophobes**.

Кіберкультура також 'насміхається' над собою. Наприклад, тих, хто проводить весь свій час перед комп'ютером, називають **computer geeks**, **mouse potatoes**, а представників молодшого покоління називають **screenagers**. **The World Wide Web** іноді жартома називають **the World Wide Wait**, тому що він буває дуже повільним. Деякі комп'ютерні слова навіть 'глузують' з комп'ютерної мови, наприклад: **netspeak**, **technospeak**, та **technobabble**.

Чи змінюються комп'ютерні слова? Так, змінюються, і одним із шляхів такої зміни є надання нових значень та використань вже існуючим словам. **Icon-ікона** раніше відносилася лише до релігійних картин. Сьогодні це слово використовується для назви різноманітних маленьких картин на наших комп'ютерних екранах. Відповідно, слово **mouse**, в розумінні тваринки, з часом змінилося до значення приладу для показу та вибору чогось на екрані. Одночасно це слово почало вживатися в деяких нових фразах, таких як **mouse pad** та **mouse skills**. У випадку із словом **mouse**, його значення в оригіналі асоціюється із загальною мовою, в той час як нове його значення зв'язано з комп'ютерами. Проте, мова може змінюватися і в протилежному напрямку. Іншими словами, іноді слово із спеціалізованої сфери переходить в загальну. Розглянемо приклади нового використання комп'ютерних слів, таких як **bug** та **debug**. В комп'ютерному світі **bug** означає проблему в комп'ютерній програмі, в той час як **debug** відноситься до усунення такої проблеми. Проте, в наведених нижче прикладах ці слова більше не мають специфічного комп'ютерного значення:

*There are a lot of **bugs** in this proposal;*

*Some parts of the business plan still need to be **debugged**.*

Іншою парою комп'ютерних слів, які почали використовуватися в новому значенні, є слова **download** та **bandwidth**. В комп'ютерному світі ми **download** (or transfer) дані з інтернету до нашого власного комп'ютеру. **Bandwidth** використовується щоб описати швидкість трансформованих даних. Наприклад, якщо ми маємо **high-bandwidth** зв'язок, то **downloading** буде швидшим. Ці двоє слів зараз використовуються в досить відмінному значенні в загальній мові:

*The government is **downloading** healthcare costs to the public;*

*I'm out of **bandwidth**!*

В цих реченнях слово **downloading** відноситься до зміни чогось з вищого до нижчого рівня, а **bandwidth** означає здатність людини обійтися без чогось чи поступитися чимось. Друге речення можна виразити ще таким чином: *I've had it!* чи *I can't take any more!* Якщо студенти зацікавляться вживанням таких комп'ютерних слів в

новому значенні, слід мати на увазі, що їх не потрібно вживати в офіційних документах та усному мовленні, оскільки їх значення не є найбільш придатним в розмовній мові. Найкращий спосіб практикуватися в англійській мові є використання інтернету, чи участь в групах користувачів електронного зв'язку. Спілкування через інтернет має свій власний стиль, тобто люди пишуть так, як би вони розмовляли в неформальній обстановці. Тому інтернет використовує різні види скорочень, щоб його мова здавалася більш неофіційною, наприклад:

B4: before;

BTW: by the way;

FYI: for your information;

GR8: great;

LMHO: in my humble opinion;

LOL: laughing out loud or lots of love;

OTOH: on the other hand .

Оскільки люди, з якими ви спілкуєтесь по інтернету, не завжди можуть бачити вас, їм важко виразити власні емоції, користуючись лише словами. З цією метою інтернет створив так звані **emoticons**, про які ми вже згадували раніше. Їх краще читати збоку, повернувши голову трішки вліво. Ось приклади найбільш загальновживаних:

:) pleased or amused;

;) wink (used for showing that you are making a joke);

:(displeased or sad;

:~)) very happy;

:~0 surprised or shocked.

Також варто пам'ятати, що користувачі інтернету не люблять використовувати великі букви щоб виразити емоції, як в виразі ***I STRONGLY disagree***. Ця практика називається **shouting**. Замість цього краще користуватися символами, наприклад так: ***I *strongly* disagree***.

Список літератури

1. Ingrid Meyer. Computer Words. – Macmillan English Dictionary, 2002.
2. Юркова Т.А., Ушаков Д.М. Путеводитель по компьютеру. – СПб.: Издательский Дом «Нева», 2005.
4. Rosamund Moon. Metaphor. – Macmillan Publishing, 2002.

В этой статье рассматривается вопрос изучения и употребления компьютерных слов студентами технических вузов, развитие компьютерного словаря и сравнительная характеристика компьютерных метафор.

The matter of learning and using computer words by the students of technical universities, the development of computer vocabulary and comparative characteristic of computer metaphors are considered in this article.